

Vyjádření školitele Pavla Burgerta k průběhu studia a k disertační práci

“Struktura a chronologie sídlišť kultury s vypíchanou keramikou ve východních Čechách”

předkládané v roce 2017 na Ústavu pro archeologii (Historické vědy – Pravěká a středověká archeologie)

I. Hodnocení celého doktorského studia

- Pavel Burgert pravidelně a podle studijního plánu plnil své studijní povinnosti ve formě atestací.
- Student absolvoval dvě měsíční stáže. První v Kolíně nad Rýnem (Universität zu Köln) u prof. A. Zimmermanna, druhou na Vídeňské univerzitě (Universität Wien) u prof. Gerharda Trnky. Dále opakovaně pobýval v knihovnách RGK ve Frankfurtu nad Mohanem a ve Vídni (6x).
- Dílčí výsledky své práce prezentoval na 6 mezinárodních konferencích, *EAA Annual Meetings* v Plzni (2013), Istanbulu (2014), v Glasgow (2015), ve Vilniusu (2016), dále na 8. *Deutscher Archäologiekongress* v Berlíně (2014) a *International Symposium on Knappable Materials* v Barceloně (2015). Z dalších konferencí lze zmínit *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí* v Rimavské Sobotě (2013), Všeradicích (2015) a v Banské Štiavnici (2016). Prezentoval též na konferenci *Neolitizace aneb Setkání generací* v Praze (2014) a na *Studentské konferenci* v Hradci Králové (2016).
- Z rozsáhlé publikační činnosti, prezentované například na webových stránkách *Academia.edu*, lze vyzdvihnout články *Bavorské jurské rohovce Franské Alby v neolitu a eneolitu Čech* (Archeologické rozhledy 2016, v kategorii Jimp) a *Štípaná industrie z obsidiánu v Čechách* (Archeologické rozhledy 2015, v kategorii Jimp). Sídliště v Jaroměři prezentoval kolega anglicky v článku "*Stabilitas loci*" of inhabitants of the Stroked Pottery site in Jaroměř (Eastern Bohemia, Czech Republic) (Anthropologie 2015, v kategorii Jscopus). P. Burgert se též spolupodílel na přípravě dvou sborníků (sborník J. Kalfersta; sborník V. Vokolka), vydaných Muzeem východních Čech v HK a FF UK Praha.
- P. Burgert byl jako spoluřešitel zapojen do několika grantových projektů se zaměřením na období neolitu, jejichž nositelem byl Archeologický ústav AV ČR, Praha (projekty GAČR; Regionální spolupráce AV ČR a krajů; NAKI). Dvakrát se mu podařilo získat grant Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, a to s tématy - *Variabilita obytných staveb v období mladšího neolitu* (2013–2014); *Mezi Východem a Západem - východní Čechy na sklonku mladého neolitu z pohledu distribuce kamenných surovin* (2015–2016). Pro dokončení práce získal zahraniční stipendium Gerharda Bersu, Nadace Pro Archaeologia Saxoniae.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Téma a struktura práce:

Disertační práce Pavla Burgerta je rozdělena do dvanácti hlavních kapitol, přičemž kapitoly č. 9-12 tvoří seznamy pramenů a literatury, seznam zkratk a obrazové přílohy. Autor na celkově 164 stranách textu a 219 stranách příloh propojil metodiku zpracování

mladoneolitických sídlišť v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze s výsledky mnohaletého bádání archeologů v regionu východních Čech o nálezech z období první pol. 5. tis. př. n. l.

Opěrné body práce tvoří studium prostorového uspořádání sídlišť kultury s vypíchanou keramikou (dále jen STK) v prostoru východního Polabí, v dnešním Pardubicku, a v prostoru labského pravobřeží mezi dnešní Jaroměří a Hradcem Králové (kapitoly 3-4). Za klíčové lokality pro řešení tématu si P. Burgert zvolil v kapitolách č. 5-6 sídelní areály v Jaroměři (okr. Náchod) a v Plotištích nad Labem (okr. Hradec Králové).

V kapitole 7 provedl autor práce syntézu předchozích dílčích výsledků a zaměřil se na jedno z velkých témat pro období první pol. 5. tis. př. n. l. - na problematiku sociálních strategií společností v dané geografické oblasti.

Hodnocení úrovně zpracování tématu:

Autor práce postupoval logicky od sídelně geografického srovnání sídlišť vybraného regionu, přes analýzu unikátní lokality v Jaroměři, doplnění některých dílčích témat lokalitou v Plotištích nad Labem a rozvinutí vybraných témat a problémů (zejména ujednocení typologie půdorysů dlouhých domů STK, shromáždění výskytu některých importovaných surovin), až k propojení získaných dílčích výsledků do širších souvislostí. Během zpracování využíval základní statistické metody a prostorové analýzy objektů a různých kategorií nálezů.

Autor práce systematicky pracoval, kromě zmíněných klíčových lokalit, na vyhodnocení dalších méně rozsáhlých výzkumů a záchranných akcí. Získané výsledky poté průběžně využíval k doplnění právě řešené problematiky. Zejména bych zdůraznil systematické hledání importů keramických nádob a kamenných artefaktů z kategorie štípané industrie.

Ocenit lze autorův kritický přístup při interpretacích získaných závěrů, kdy vždy nabízí hned několik interpretačních variant. Týká se to především sídelního areálu v Jaroměři. V práci oceňuji též kritický přístup ke zpracování sídelního areálu v Plotištích nad Labem. Jeho komplexní vyhodnocení by si vyžádalo značné množství času a energie, protože se jedná o polykulturní lokalitu s množstvím diachronních superpozic objektů. Rozlišení rozsahů a hranic objektů není mnohdy možné a výsledky by bezpochyby neodpovídaly vynaložené energii. Autor tedy postupoval logicky, když si po konzultacích s autorem výzkumu (dr. Vít Vokolek) po průběžném studiu dokumentace a materiálu zvolil jen některá témata, namátkou otázku chronologického ukotvení dvou ohrazení, otázku hrobových nálezů, obytných staveb či problematiku výroby štípané industrie.

Text práce doprovází názorné obrázky či datové tabulky. Materiál, se kterým autor pracoval, je zobrazen v přílohách. Lze zde nalézt jak plánky lokalit, tak též rekonstrukční podoby obytných staveb.

Disertační práce ve vztahu k osobnosti doktoranda:

Pavel Burgert dokázal reflektovat současné trendy v hodnocení nálezů z první pol. 5. tis. př. n. l. a jak dokládá výčet úspěšných grantových návrhů, postupně se stále úžeji zaměřoval na mezery v evropském bádání. Nutné je znovu zmínit otázku variability a výskytu obytných struktur, otázku výskytu a množství importovaných surovin štípané industrie. To jsou témata, která zcela jistě osloví též zahraniční odbornou veřejnost, protože dalece překračují region vymezený v práci.

Během přípravy disertační práce autor spolupracoval s několika regionálními institucemi a badateli – předními odborníky na východočeský region a nejlepšími znalci historie zdejších výzkumů (jmenovitě např. s V. Vokolkem), ale též s odborníky z přírodních věd a z technických oborů (např. A. Přichystal, L. Kovačiková, M. Válek).

III. Připomínky k disertační práci

Disertační práci P. Burgerta lze vytknout pouze určitou absencí teoretických etnografických či etnoarcheologických prací, jež by mohl využít při formulaci otázek na samém začátku práce, ale hlavně pro korelaci některých závěrů, například ve vnitřním uspořádání sídelních areálů a v proměnách sídelního vzorce východočeského regionu. Zajímavé by bylo srovnání s okolními regiony STK či s dalšími archeologickými kulturami (MMK, LGK). Je však možné, že se tak stane v dalším stupni jeho profesionální kariéry.

IV. Případné dotazy k obhajobě

Jakým způsobem hodlá autor v budoucnu využít svoje dosavadní výsledky, na jaké problémy narazil během zpracování velkoplošných lokalit a co by bylo dobré z metodického pohledu při analýzách sídlištních nálezů ještě doplnit?

V. Závěr

Závěrem posudku mohu konstatovat, že Pavel Burgert ve své disertační práci prokázal schopnosti vlastního tvůrčího zpracování obsáhlé problematiky daného tématu a období a dokázal se zorientovat ve značném množství informací a dat. Danou problematiku systematicky konzultoval s odborníky z různých vědních oblastí a dílčí závěry prezentoval na několika tuzemských i zahraničních vědeckých konferencích. Předložená disertace vyčerpávajícím způsobem naplňuje požadavky kladené na tento druh práce, proto ji mohu odpovědně doporučit k obhajobě.

Předloženou disertační práci předběžně klasifikuji hodnocením - prospěl.

V Praze 10. 4. 2017

Jaroslav Řídký, Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.